సాహితీస్రవంతి

ఆరుద్ర కథలు - ఆరుద్రత్వం విలువ

శ్రీ మానేపల్లి సత్యనారాయణ

ఆరుద్రదమ్ముదలేని శాఖ తెలుగు సాహిత్యంలో లేదనే ఊహ చాలా సమంజసమైనది.

ఆరుద్రగారి 'ఊరు ఊరుకుంది', యితరకథలూ తీసుకుని వాటినిచర్చించి వాటి విలువ కడదాం తద్వారా ఆరుద్రత్వం విలువకడదాం.

పుస్తకం తెరవగానే తనుకి కనిపించే కాశ్యాలివి: సాహిత్య యాత్రలో అరటికాట్టుమీద ప్రయాణం చేస్తున్న నన్ను నిండు టికాట్టుకొనుక్కోమని కలవరి యిచ్చిన, చాగంటి సోమయాజులు గారికి-

అయితే, ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఆరుద్రఅరటికాట్టు మీద ప్రయాణిస్తున్నారా? లేదా సోగారి కలలతో ఆయన నిండు టికాట్టు కొనుక్కున్నారా? అన్నది ఈ విషయాలు తేల్చుకుంటే తనం ఆరుద్ర కథల్ని జాగ్రత్తగా ఆమూలాగ్రం చదవాలి.

ఈవిధంగా మొదటి పేజీ తిప్పిన వాడు పుస్తకం చదవకుండా వుంటే లేదు. ఆ పేజీ కూడా తిప్పాక ఆరుద్ర గురించి ప్రకాశకులు రాస్తూ- "ఆరుద్ర ఎంతటి సున్నితమనస్కుడో! ఆయన రచనలు కూడా అంతకంటే సున్నితంగా వుంటాయి చెప్పేదేమో కూటిగా చెప్తాడు - కాని ఎవ్వరికీ ఏ బాధా కలగకుండా చెప్తాడు. అదే గొప్పతనం ఆరుద్రలో" అంటాడు.

ఆగొప్పతనమే ఆరుద్రగారి గొప్పతనాన్ని తెలిపింది కూడానూ- మొదటి కథ "ఊరు ఊరుకుంది;

నిజం చెప్పాలంటే, యీకథని నేను పదిసార్లయినా చదివి వుంటాను. కథ మొదటిదాకా అల్లాల్లో నే, కథ మొత్తంలో వున్న వాతావరణం కనిపించేస్తుంది.

'మంచిగాలి వీస్తున్నాడిం మనుషులు నిద్రపోతున్నారు.'

నిజంగా కథ చదువుతున్నంతసేపూ నిజంగానే విస్తుంది. మనకి కథ ఇవ్వడం పూర్తిచేశాక మాత్రం ఉక్కబోస్తుంది.

'యమ పడు, మన కథానాయకుడు.'

అతనూ మనలాటి మనిషే. అయితే అతను కథానాయకుడు.

"అతగాడి బతుకు రోడ్లపాలైంది. అయినా అతను మంచివాడిలాగే వున్నాడు పాపం పెళ్ళాడనుకున్నా పనికి వచ్చిన వనంలేదు. అయితే చివర్న కాస్త చిక్కు. అతను వెర్రివాడవునో కాదో తెల్సుకోవడం కష్టం. అందుచేత "అతను పానుభూతికొరకు పోకిడు."

అతను విరాకసు చిప్పేసి ఆశాలేశాలని భ్రదపడుతాడు. ఇక బయలుదేరతాడు. దేవాలయం వస్తుంది —

ఇక్కడ ఆరుద్ర మనకి మెరుపు లాటి నిజం చెప్తాడు. ఆ మెరుపులో మనకి కథ్య కనిపించడమూ పోవచ్చు—

"మానవుడు మేలుకున్నప్పుడే జీవుడు గాఢంగా పడతాడు."

మన కథానాయకుడు దెబ్బలాట పెట్టుకుంటాడు. మళ్లా బయలుదేరతాడు. 'మంచిగాలి విడిచిపోతుంది' మనల్నాడు కథానాయకుడికి. ఎండ అతని పీపు కొట్టుకుంటుంది. జనన మరణ రిజిస్ట్రారుగారి కచేరి చేరుకుంటాడు. ఇకని వొంటిమీద బట్టలేదు కనక ఆఫీసులోకి ఎట్లా పిలిపించడమా అని ఆలోచిస్తాడు, వుద్యోగి గంటకొ చేరమ్మంటాడు. అతను పడిగాపులు పడుతుంటాడు. 'రిపుమీద ఎండ పెత్తిక్కుంది' ఇదే ఆరుద్ర ముద్ర అంటే. క్రమంగా మధ్యాన్నం పన్నెండయింది అని చెప్పించికి మన కింతకుముందు తెలియని దగ్గిరితో పే.

ఉద్యోగి పిలుస్తాడు—

రిపోర్టు యిచ్చించికి వొచ్చానని చిరిచికి జననమరణ అ తెలుస్తాడు. వివరాలు...ఉద్యోగి ఉరిమిచూస్తాడు.

'ఆడది శేండా పిల్లలేలా పురతారయా' అంటాడు. పుట్టలేదంటాడు మనవాడు.

ఏ జననం రిపోర్టు చేసిందికి వొచ్చావంటే—

'బాబు యానవత్సం మీద నమ్మకం కలిగింది. జీవితంమీద ఆశ జనించింది-' అంటాడు.

ఉద్యోగికి అర్థంగాదు.

అయిబాభావ్యంఅయినపని చేస్తాడు. యాధ్రప్రకారంఎండని ఎక్కిస్తాడు అందుకు ఊంచేసిన పనేమిటి? —ఊరుకుంది.

అంతే మనకి ఉక్కపోస్తుంది. మంచి గాలికోసం కథ మరికొంతసారి చదవవలసిందే. అందుకే కథని పదిసార్లయినా చదివేస్తాడు అయితే అప్పటికేమయినా అర్థం అయిందా అంటే వ్యాయాం యేమీ లేదనే చెప్పాలి. తెలిసిందల్లా 'ఊరు ఊరుకొంది' అని మాత్రమే.

పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో నాలుగు పేజీలకథే యిది. అయినా దీనిగురించి రాయబోతే చిన్న అక్షరాలతో ఎన్ని పేజీలని సరిపోతాయో...!

'ఊరు - ఊరుకొంది' కనకదాన్ని వొదిలి ముందుకు పోదాం.

'ఉన్నమొక్కటీ బావుణు'

పాపం ముత్రాడు. నాప్పజాలి వేసుంది. విద్యావిధానం మీద కోపం పొస్తుంది. అది కుర్రాణ్ణి ఎంత బాధ పెడుతుంది. అదే కుర్రాణ్ణి ఎంత బాధ పెడుతుంది.

'పదహారేళ్ళు నూట...'

కలలోనూ యిదేగాడవ.

'సాకు ఉన్న మొచ్చింది. చేసు ఎక్కాలు-చదవగా'

కొత్త తేలుబుర్రలో ఎంత తీవ్ర సంఘర్షణ. ఇ గ్గా గిలిగిలా—

'అన్న చచ్చిపోతుంది...తినకి ఉన్న మొక్కటీ బావుణ్ణుగాన్ని, అమ్మా ఉన్న మొక్కటీ చచ్చిపోతాయి. ఎవరి ఉన్నం కాకూడదు"

ఇదీ చిరిక వాడి కోరిక.

అన్న చచ్చిపోతాడు. రిణ్ణి ఎక్కడో ఉరుకుతుంటానంటూ పక్కకి తీసుకు పోతాడు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయుడూ చదివితీరవలసిన కథ యిది.

చా. సో. గారు వడ్డి వడ్డి ఆరుద్ర, రాములక్కగారు రాసిన విడదీసే రైలుబళ్ళు కథల సంపుటికి 'ఆముఖం' రాస్తూ అన్నారు.

ఇక్కడ ఆయన దా వైద్యులే

ఇది ముందులాటి కథ మరి—

తరవాత కనిపించేది 'మూడు బెలుతుకు'. ఇది కవితా-నాటకం. మనకి కిక్కు కనిపించదు సరిగ్గా అంతా గాఢరా. మనం ఒక చదువుకుంటే, అది యింకోటి పుతుంది. ఉక్కిరి, బిక్కిరి- ఇది కాశీయ కథో, రామారావు కథో లేదా మూడూ కథో అనుకుంటాం మనం చదివితే కాదు. 'పదు-గంటలు-చీకటి-చలి-మూడు-గంటల' కథ యిది. అంతా అయిపోయాక మీటనొక్కి లాధం యేమిటి!

అబ్బా... ఆకలి...

కథ చివర్లో నిరీక్షిస్తున ఆకలి — రోలెకోసం పరిగిడితే

తల్లి పూ అంటుంది —

'తల్లి ఊ నిజాకథ

పాపం నినా అని జాలిపడి, పూ అన్న తల్లిని మెడ్డుకుని ముందుకు పోడం విశా చెయ్యాలిసింది యేమో వుండదు —

మరి

ముప్పయిలక్షల పందెం.

యిదీ పిల్లలకథే అయితే 'ఊరంచీధి' పిల్లలకథ. బాలబ్రతికేడు బుతు పులు చేసి. ఎంత మెలుకలే! అయినా పరదా అయిన కథ.

వైదతేరులు

మొత్తంమీద బలేవాళ్ళే

ఒకడికి మరికొకడికి, సంబంధం వుండదు.

అందులో ఒకడు చెప్తున్న కథలాగే వుంటుం దీకథామాత్రుల్ ఆఫ్ (బేస్) అండ్ (బేస్) కథ చదివాక రాచకొండ శ్రీనివాస్ కథ రాయడానికి కూడా బాగా అలవాటు పడింది -

'తమ్మిలిన వాయునింవారి తల భారం'

మన్నాడు.

నిండు పేరోలగంలో శ్రీవారు నొల్లున నవ్వాయి. 'పాంచ్యుడు పరమ దుష్టుడు తేలింది దా-!' అందుకే తెలిసింది అంతిమాయి.

రచిగానని వో కనిగాంచు కథ దా.

'అయితే భుశబలం వాయునింవారిది, బుద్ధిబలం హేమాంగిది అని యిప్పటిదాకా.

అంటే, ఆరుద్ర చెప్పిందాకా ఎవరికీ తెలియదు

'కీపాలు పెట్టు చదువు కోండ్రా'

యిది కథ పేరుకు కేవ - 'పిచుక గూడు' అనే కథలో మొదటి వాక్యం పేరు.

ఏరాడ కొండ, దరగా కొండ-

యిపి కురాళ్ళకథా-

కు— కుళ్ళకథా!

'రాబోకురాబోకు చందుకూడా-'

చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలు కలవాటి రోజులు. బుక బుక రేకులపిల్ల - బుజ్జా రేకులపిల్ల-అమ్మా నాన్నా బువ్వాట కథంతా గ్రూమినేక్. దీపాలు పెట్టేసి చదువుకోండ్రా అన్నాడు

'వంగపండురంగు పొట్టు సందకట్టుకుని వెండి పువ్వుల పీటవాల్చేసాడు చంద్రప్రకాశం -

'గాహుహాం యమ్మా డు చందు రూడా'-

శిరసాష్టాంగ నూర్లు-బాహ్మణ కుర్రాళ్ళ గొడవా -

సముద్రంలో ఊరు. సముద్రంలో పేరు. సముద్రంలో కోట...పిచ్చిల గూస్కు - ఒక్క గూడుమీద నిలబడితే అందులో బంగారు పిచికని ఉండనిచ్చి నన్ను విడువల చేదామని కున్నాడు - కాని నిలబడడు.

మళ్లా వెనుంచి తాతత్యులు.

దీపాలు పెట్టి చదువుకోండ్రా.

రండి కు కాళ్ళుగండి. పిచ్చిగ్రూస్కు పట్టండి. నన్ను విడువల చేయండి. నాకుండె యేగాడకొండ నన్ను కరిగించింది,

పిచ్చిగ్రూస్కరి వొదిలిసి చదువుకోవాలి.

యీకథకి 'దీపాలు పెట్టు చదువుకోండ్రా' అని పేరు పెడితే బాగుణ్ణేమో.

ఆరుద్ర మాటలకు అర్థాలు వేరులే.

పిల్లికూన కూడా పిల్లలకథే

ఛర్చ్ సైకాలజీ ఆరుద్రకి బాగా తెలుసు.

ఒక కప్పదాటు

ఒకటి అవసరం లేదనీ, రెండోది అర్థంగా కా.

మరి దీని మాట—

కుడి ఎడమ తేలే—

ఇది కూడా మరి బుల్లికథే-బతేశం కుడే, ఎడమా మరిపించే కథ—

సూర్యం - సుందరమ్మ

సుబ్బారావూ...

సుందరమ్మ యానవనం వయస్సు ఆరేళ్ళు—

సూర్యం సుందరమ్మని ప్రేమించే టప్పుడు, సుబ్బారావు ఎన్నికల ప్రచారంలో నిజంగా ఎక్కడా కనపడే రాడు కాడు.

అప్పుడే సుందరమ్మ కుడికన్నుటి కన్నీ పుడతాడు.

'నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను సూర్యం' అని సుందరమ్మ ఎవరికన్ను అంబున్న ప్పుడే కుడికన్ని టిక కన్నీ పడకూడదు.

సుందరమ్మకి కుడికంటి భాగం చిన పడడంతో—

ఏమాటాలు కూలాయి ...ఉ,...యి ... యోక్కడ-!

సుబ్బారావు గుండెల్లోనే చీకటి పెంతున్న నిజం మీద తెరలెగిలి పోతుంది.

సూర్యం కళ్ళల్లోంచి రెండు నక్షత్రాలు పారిపోయి సుందరమ్మని చేరుతుంటాయి.

సుందరమ్మ కుడికన్నీ టిరన్నా సూర్యానికి ఎడమకన్ను-సుబ్బారావు దిక్కు 'రేయాసా అడి కూసా-చెయి జారి మణిపూసా' బాసుంది నీగోడవ-

'పెద్ద పస్సెప్స్ పడెక్కగా చిదు తుంది' అయినా నిశ్శబ్దగా

'సూర్యం చిన్నాన్న సుబ్బారావు' మళ్లా మూసేసుకుంటుంది.

నీకడికి నేనే దీ! - మరంటే ...

దానివిశం —

స్వప్నవాస్తవం దత్త —

ఆరుద్రలో సూరియలిజం అంటే యిదేమరి దీన్ని ఆంధ్రయుద్ద అని అన్నాం —

మళ్ళీ సుబ్బారావే.

పాపం సుబ్బారావు.

యౌవనం ఖర్చయి పోతున్న సుబ్బారావు-గడ్డం తెగిన సుబ్బారావు.

అయితే అసలు సుబ్బారావే అంత లెండి. ఎర్రని యేం లాభం? మెంపాసా కథలోలాగ యిప్పుడు యేడిచి యేం లాభం? సుబ్రహ్మణ్యం అయిజిళ్ళ కూతుర్ని వెంట పెట్టుకుని బజారుకి రావడం చూసి సుబ్బారావు? 'దుఃఖం వచ్చింది'-అంటే, రాదుమరి?

యౌవనం పారిపోకి పుంటుందా?

సుబ్బారావు ఇంకా వెళ్ళికూతుర్ని చూసుకోలేదు.

'రామస్వామికి కోజాజ్రా ప్రేమలేఖ వస్తుంది. సీతాపతి వెళ్ళికూతుర్ని చూసుకోలేదు'

సుబ్బారావు - కళ్ళుకుమచుగా.

నూతిలోనూ పడకు - కాళీలో రిమనూ కలుపుకోవొద్దు-బస్సుకిందా పడొద్దు - యేం చేస్తాం -

సీత!

రెండు వందల మైళ్ళకూరంలో వుంది.

ఆనాడు - మర్యాదగా భయ పడ్డాడు

ఈ నాడు - రెండు వందల మైళ్ళ దూరాన సీత కాపురం చేస్తోంది. "రెండు వందల మైళ్ళూ నడిచేసి 'సీతా? ఆ నాడు పొరపాటు జరిగాను' అని మాటమాటాడకుండా—"

—కుండా—

భూమి గుండ్రంగా వుంటుందేగాని, వెనక్కి తిరగదు గదా- సీత త్యాగం చూసి ముగ్ధుణ్ణయినా!

'ఒంటి నిండా జ్వరం

తలలో మంట'

యిప్పుడు తెలిసి తెమ్మన్న సుబ్బారావు కుర్రాణ్ణి కొడతాడు భయంతో-తినలాగే అయి పోతాడని భయంతో-పిల్లికూనా-అంతే,

ఏగేట్ ఛేస్ .. (పెద్ద మాట్లు)

'జీవితం విటిల్ బోధచేయవాడు లేకుల'

సుబ్బారావు పాలజీవితాన్ని పుకుక్కాన్నాడు. పరిశుభ్రంగా బట్టలేసుకు-అంతిటిని నవ్వుతూ ఎదుర్కొనడానికి బయటి వచ్చాడు.

స్వాగతం - సుస్వాగతం.

స్వప్నవాస్తవ దత్తకి - సుబ్బారావుకి -

.....

అవును. అవూను మడిబట్ట.

'స్వర్గాదపి'...

ఎంత లేదన్నా స్వంత గ్రామం పొలం!

ఇన్నాళ్ళప్పుడు తన ఊళ్ళోకొస్తే ఒకరూ తనని గుర్తు పట్టరు. చిన్నప్పుడు ఆడుకున్న గోరీలు...బోడ... పిరిచ్చు...లాల్చీ లేకుండా యింటి కెళ్ళాడు చీటిపడ్డాక -

మంగలి రామన్న -

చెయ్యి గట్టున ఆంజనేయస్వామి గోలిలు.

అతను గోరీల తోటలోకి చేరుకున్నాడు.

పరూధినీయాద అక్షరాలు చదివేడు.

మళ్లా కోడ్ - పాల్క్ —

'ఇచ్చిపోయిన వాళ్ళని చచ్చిపోయినవాళ్ళే గుర్తించుతారు' పాపం-ఎవరు ఇచ్చిపోయారు? ఎవర్ని గుర్తించుతారు? అన్నిటికీ సమాధానం వొకటే ... యెంతలేదన్నా తన వూరు...

స్వర్గాదపి...

.....

చాలుకింపరేసు—

నలభైయేళ్ళ అప్పులస్వామి బళ్ళ బంట్రోతు

సబ్-మేజిస్ట్రేటు కాపురాజు,

'వారిజాక్షులందు వైవాహికులందు

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

స్కెచ్

మూడుకోణాలు

శ్రీ ఉప్పులూరి సత్యనారాయణ

మైసూరాబాద్ రైల్వేగేట్ దగ్గర నుంచిచూస్తే పోస్టాఫీసుకుపోయే దారి కనుపిస్తుంది. ఆ దారి వెంబడి ఒక పర్లాంగుదూరం నడిచిపోతే వరుసగా మూడే గుమ్మాలు కనుపిస్తాయ్ ఏ గుమ్మంలోంచి లోపల కడుగు పెట్టినా మొట్ట భోజనంలాంటిది చిన్నది కనుపిస్తుంది. అది 'గది' అనాలి అందులో నివసించే వాళ్ళకు బెడ్ రూమ్, డ్రాయింగ్‌రూమ్, డైనింగ్ రూమ్ వగైరా అన్ని అదే. దానిని దాటిపోతే కోళ్ళగూడులాంటిదికనుపిస్తుంది అది వాళ్ళ కిచన్ రూమ్.

ఇక బయటచూస్తే డ్రయినేజ్ పగిలి నిర్మలాదేశంగా పరిమళాన్ని వెదజల్లుతూ వుంటుంది. ఆ రోడ్ వెంబడి డాక్టర్ కాయలు, స్టుడెంట్ కాయలు ఇంకా స్టేట్ కార్లూ వెళుతుంటాయ్ ఆ కార్ డ్రైవర్లల్లోనుడి నలిగిపోయిన బురద మరక్కడ తిలదాచుకోవటానికి వోటు దొరక్క సరాసరివచ్చి ఆ మూడు గుమ్మాల్లోంచి లోపలకు పోతూంటుంది.

కార్లలో పోతున్న మహిళాధ్యక్షులకు ఆ ప్రాంతంలోకి రావటానికి బాధ కావున్నా తప్పదుకదా. ఆ నరక ప్రాంతంలో పోతున్నప్పుడే ఆ పరిమళం ముక్కు పుటాల్లోకి రాకుండా ఖరీదైన పెర్ఫ్యూమ్ పట్టించిన జేబు రుమాళ్ళు అడ్డంపెట్టి నిరోధిస్తారు కార్లు, ఆ పరిమళం బుగ్గలేకుండా చొరబడుతుంది. తమ పొలవన్నెల కార్లమీద చిలకబడిన ఆ పర్ఫ్యూమును చూసి, భారీ ఎత్తున లోపభూయిష్ఠ దీనికంతకూ కారణమైన కార్పొరేషన్ అధికారుల్ని తిట్టుకుంటూ వెళ్ళిపోతారు. కాని ఆ నరక కూపంలో వుంటున్న జీవులమీదకు మాత్రం వాళ్ళ దృష్టి మళ్ళుటమనేది జరుగదు.

వాళ్ళగురించి ఆలోచించుకు బుర్ర కళ్ళు సంపుపూసుకుంటం, పుల్లలు పెట్టి మీద కెక్కించటం మొదలైన పనులు చేస్తూ వుండేది. కాని ఆరోగ్యం దెబ్బతింటే ఆ పని కాస్తా మానుకుంది. తరువాత అప్పో సప్పో చేసి కుట్టుమిషన్ కొని, ఆడవాళ్ళ జాకెట్లు కుడుతూ, ఇంకా చిన్న చిన్న పనులూ చేస్తూవుండేది.

కాని ఏటేటా వచ్చిపడే కాన్పులతో అక్కడికాస్తా ఏదీ చేయలేని స్థితిలోకి దిగజారిపోయింది. పోనీ సంతానమైనా బతుకుతుందా అంటే అదీ అనే వుండేది. ఆ దిక్కుమాలిన కూపంలో ఆమె కన్యాయుషు జరిగింది. మొదటి కాన్పుకు అంగవైకల్యంతో బిడ్డ కలిగింది. అదయి నా ఆమెకూ సాలీ భూమిమీద నడవలిగింది. ఆ తరువాత కాన్పులబిడ్డ ప్రాణం లేకుండానే భూమి మీద పడింది. ఆ తరువాత పుట్టినవాడు సజీవంగా ఎనిమిది సంవత్సరాలదాకా వున్నాడేగాని నడవలేడు. 'అమ్మా' అనికూడ పిలవటానికి కనీసం మాటరాదు పెద్ద పొట్టివంకర కాళ్లు, ఏడవటానికోసూ వుంది, అంతే.

కొంతకాలానికి పక్కమైన బిడ్డ కడుపున పుడితే ఆనందం పట్టలేకపోయింది. కాని ఏమి లాభం. వాడికి దక్కిందల్లా లేక పోయింది. క్రింద కటేదాన్ని, టైఫాయిడ్ జ్వరంతో నోట్లోకి కొనడానికి డబ్బులేక మృత్యువు బలి పెట్టింది. గర్భశోకంతో మంచం ఎక్కితే చివరకిది క్షయవ్యాధిగా రూపం దాల్చుకుంది. దాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసింది. డాక్టరు ఆ యమా సాల్లో మరణం తప్పదన్నాడు. అయినా ఏడుగురూ త్రాగలేకు. సంవత్సరం గడిచినా ఆమె ప్రాణంపోలేదు. వ్యాధి తగ్గలేదు. అందులో రహస్యం తెలుకోవటం ఇతరులెవ్వరికీ తెలియనట్లు నవ్వుతుంది.

ఆడొకాళ్ళ బిడ్డమీద ఆశలు పెంచుకుని ఏనాటికైనా బాగుపడతాడని తనముద్దరిస్తారని (భాంతి పడుతూంటుంది. వాడికి ప్రక్కలో వేసుకుని ముద్దులవర్షం కురిపిస్తూ వుంటుంది.

♦ ♦ ♦

- ఇక మూడవ గుమ్మం సంగతి. అందులో వెంకన్న, వెంకన్న భార్య కాపురం వుంటున్నారు. మంగమ్మది కూలీగా పనుల వ్యాపారం. ఆ పేటలోనే చిన్న అంగడి వుంది. తెల్లవారకుండా లేచి కూరగాయలు తెచ్చుకుని అంగడి తెరుస్తుంది. ఆ వెంకన్న (ప్రొద్దు న్నే లేచి (మిగతా 6 వ పేజీలో)

త్వరలో వెలువడుతుంది
పదవీకాంక్ష
(శ్రీ పాత్రలేని నూతన నాటకం)
రచన: కొడాలి రామారావు
V.P ద్వారా సంపబడును. కాపీలకు రు 2.75 M. O. చేయాలి. సర్వ హక్కులు మావి. వివరములకు రిప్లయి కార్డు వ్రాయాలి.
శ్రీ వెంకటేశ్వర పబ్లికేషన్సు,
కె. వి. అప్పనరావు, విజయవాడ-1

ఏజెంట్లు కావలెను
మా నూనె, సిల్కు దువ్వట్లు మరియు తివాచీలకు ఆర్డర్లు సంపాదించుటకు అన్ని రకపు ఏజెంట్లు కావలెను. వివరములకు:
Sree Rama Industrials,
Bhavani P. O., (Via) Erode

మల్టికాంప్లెక్స్
ఆయుర్వేద ఇంజక్షన్
నరములు బలహీనతకు, అనేకరకమైన విటమినులు లోపమువలన కలుగు బాధలకు రామబాణము. 10 మి. వి. వయలు రు. 3-50. బోన్సెట్ రు. 1-25.
ఇండియన్ మెడిసన్‌హౌస్,
విజయవాడ-2

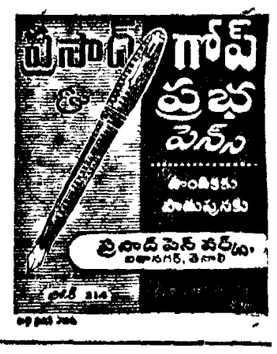

ఏజెంట్లు, మెస్సర్స్ దాదా & కో., జవహర్‌లాల్ నెహ్రూరోడ్, (మహబూబ్‌గంజ్) హైదరాబాద్-1

అలంకరణార్థం

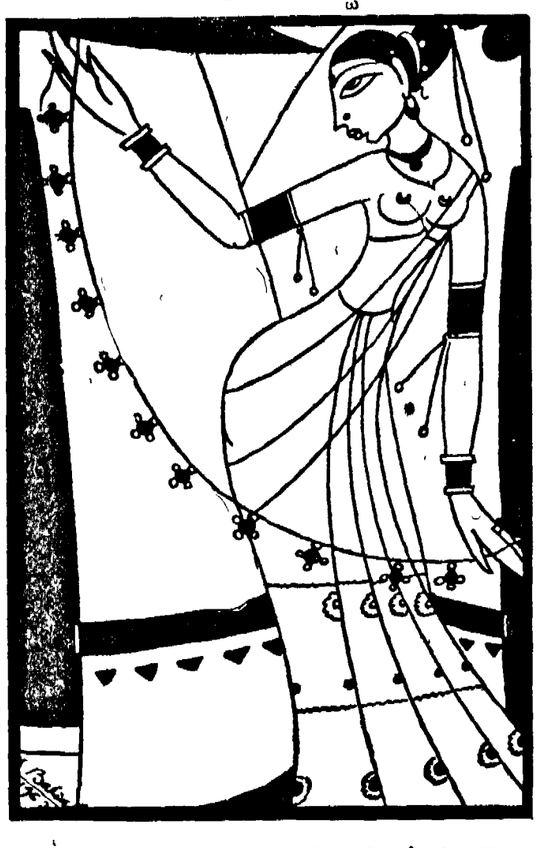

చిత్రకారుడు: శ్రీ వై. బాలయ్య

లెనిన్ నిర్దేశించిన సోవియట్ విదేశాంగవిధానం మూలసూత్రాలు

'కమ్యూనిస్టు' పత్రికలో వివరణ

[శాంతియుత సహజీవనమూ, శాంతికోసం పోరాడడమూ లెనినిజం మూలసూత్రాలు. సోవియట్ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన మొదటి రోజుల్లో ఆయన అధ్యర్యాన సోవియటుదేశం అవలంబించిన విదేశాంగ విధానం ఇది. "విప్లవాన్ని ఎగుమతి చెయడం" పనికిరాదనీ, ఆ యా దేశాలలోని కార్మికవర్గాలే తమ తమ భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకోవాలని లెనిన్ స్పష్టంచేశారు.

"కమ్యూనిస్టు" పత్రికలో ప్రచురించిన ఈ వ్యాసంలో కొంత భాగాన్ని గత ఆదివారం సంచికలో ఇచ్చాం. తతిమ్మా భాగాన్ని ఈ సంచికలో పాఠకులకు అందచేస్తున్నాం.

—సం.]

శాంతి, నిరాయుధీకరణలకోసం, ఇండ్లకువైగా సోవియట్ యూనియన్ అడుగులలోనూ, కృతనిశ్చయంతో పని చేస్తున్నది. సామ్యవాద దేశాల జాతీయీకరణ విధానం ప్రపంచ అణుయుద్ధ ప్రమాదాన్ని తెచ్చిపెట్టిన ఇటీవలి సంవత్సరాలలో సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, ప్రభుత్వమూ యెక్క పటుదలతోనూ, ఉత్సాహంతోనూ సమిష్టి కోసం ప్రయత్నించి దేశాలు శాంతియుత సహజీవనం అనే లెనిన్ సూత్రం సోవియట్ విధానంలో మూర్తీభవించింది.

అంతర్జాతీయత, స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడే ప్రజలను బలపరచడం

స్వాతంత్ర్యంకోసం పోరాడే ప్రజలను బలపరచడం, లెనిన్ విదేశాంగ విధానం ప్రధాన సూత్రాలలో ఒకటి. "శాంతి కాలపటం" తర్వాత ప్రకటించిన రెండు పత్రాలు ఈ విషయాన్ని అద్భుత పాత్ర నిర్వహించాయి. అది 1917 నవంబరు 15న ప్రకటించిన "రష్యా ప్రజల హక్కుల ప్రకటన" ఒకటి, అదే సంవత్సరం డిసెంబరు 18న ప్రకటించిన "రష్యా, తూర్పు ప్రాంత ముస్లిములకు విజ్ఞప్తి" అనేవి మరొకటి. 1వ సంపుటి 14, 84 పేజీలు) జారుడు వలస పనస్థల పైన ప్రభుత్వ చట్టబద్ధం పొందిన లెనిన్ మహాశయుని అభిప్రాయాల నిజంగా చారిత్రికంగా ప్రాముఖ్యమైనవి. మొట్టమొదటిసారిగా పెద్ద రాజ్యానికి చెందిన ఒక ప్రభుత్వం తన అధికార ప్రకటనలో వలస విధానాన్ని ఖండించింది. వివిధ జాతులకు స్వయం నిర్ణయాధికార సూత్రం ఆచరణలో అమలులోనివ్వ రాజకీయ కార్యక్రమం మొట్టమొదటిసారి అంగీకరించబడింది. 1917 డిసెంబరులో పీపుల్స్ కమిషనర్స్ జారుల స్వయం నిర్ణయాధికార హక్కు సూత్రాలలో పూర్తిగా ఏకీభవించుచూ, ఫిన్లండ్ రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వ సర్వాధికారాన్ని గుర్తించడానికి నిశ్చయించింది.

(1వ సంపుటి. 71వ పేజీ.)

తన స్వాతంత్ర్యంకోసం పోరాడే ప్రజలకు సహాయం చేయడం, వారి విప్లవోద్యమాలను నిలబెట్టడానికి పనిచేయడం లెనిన్ విదేశాంగ విధానం. దాని ప్రముఖ సూత్రం ఇదే. స్థానిక విప్లవ ప్రతీ ఘాతకులకు వ్యతిరేకంగా, విదేశీ సామ్రాజ్య వాదులకు వ్యతిరేకంగా, పోరాడటంలో ఐక్య సోవియట్ రిపబ్లికులకు యూనియన్ సోవియట్ రిపబ్లిక్ ఆర్. యస్. ఎఫ్. ఆర్. ఎంతో గొప్ప సహాయం చేసింది. ప్రతి వారికీ తెలుసు. స్వాతంత్ర్యం కోసం, జాతీయ పునరుద్ధరణకోసం, అణచివేయబడిన విప్లవ మహోద్యమాలను నిలబెట్టడంకోసం, సాగించిన ఉద్యమిడిపోరాటంలో సోవియట్ రిపబ్లికుల మధ్య సౌభ్రాతృత్వ సంబంధాలు పెంపొందాయి. దాని ఫలితంగా 1923 లో సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లికుల యూనియన్ - ఒక్క యూనియన్ - ఏర్పడింది.

"రక్తపాతానికి గురియైన పోరాట పోవియట్ హంగరికి అన్ని విధాలా సహాయం" చేయడానికి సంకల్పిస్తాను, దానితో పూర్తి సంఘీభావాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ, ప్రకటించిన పత్రాలు చాలా ప్రాముఖ్యం కల్గి ఉన్నాయి.

(3వ సంపుటి 161 వ పేజీ)

1921 లో ప్రజారాజ్యాన్ని పెలకోల్పుకొని మంగోలియా ప్రజలు, విప్లవకారులూ చైనా ప్రజలకూ రిక్షకులకూ సోవియట్ రష్యా చాలా సహాయం చేసింది. అక్టోబరు విప్లవ ప్రారంభ సంవత్సరాలలోనే, లెనిన్ తాను కత్వాన వివిధ రాజ్యాల మధ్య భవిష్యత్ పోషణకు సంబంధాలకు పునాది వేయబడింది. ఈ పత్రాలు కొన్ని అంతర్జాతీయ సమాచారాలు పెత్తారపడి చేయబడింది. అయితే ఈ సంబంధాలు అసాధారణ స్పష్టంగా అభివృద్ధి చెందలేదు. ఇందుకు కారణాలను అర్థం చేసుకోగలం.

సోవియట్ ప్రభుత్వం, తూర్పు దేశాల దేశాల సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా సంయుక్త కార్యక్రమాలు సాగించాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించి, లెనిన్ పదే పదే చెప్పాడు. సామ్రాజ్యవాదంతో అంటి కేసుకుపోయిన దేశాలు తూర్పు ప్రజలపట్ల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సాహసాన్ని ప్రదర్శించాయి. అలాంటి విప్లవం ఇప్పుడు పాలకుడైన పనస్ యెక్ సేక్ లతుత్య ఉత్తర ప్రకటనలు (ప్రారంభిస్తున్నాయి. సోవియట్ చైనా మైత్రిని తూర్పు ప్రజలు, సోవియట్ రష్యా కాంక్షిస్తున్నాయి. ఎంతో కష్టపడి సాధించాల్సిన ఈ మైత్రి ఇప్పుడు ఇరుదేశాల ప్రజల ఉమ్మడి ఆస్తి. ఇదే నా కృతజ్ఞత."

(3వ సంపుటి 451 పే)

సోవియట్-చైనా సంబంధాలను గురించిన ప్రశ్నలు ఎంతో ఆసక్తి కలిగిస్తాయి. పత్రికలో నాలుగు ప్రశ్నలు మాత్రమే కనిపిస్తాయి. ప్రజలతో మైత్రి సంబంధాలను బలపర్చడం చేయడం కోసం సోవియట్ రష్యా, సోవియట్ ప్రభుత్వం ఎంత కృషి చేసిందో తెలియజేస్తాయి. ఈ ప్రశ్నలు ఇలా ఉన్నాయి. "యే లక్ష్యం పట్టుకుని మంగోలియా సోవియట్ నిర్మాణమూ, సోవియట్ విధానం పట్టుకొనాలంతో తప్పక పుట్టింది. ఈ విషయాలు ఇవి, ముఖ్యంగా విప్లవం గురించి యోగ్యతతో మా ఎంతో చెప్పగలిగితే అంతా తెలుసుకోవాలనుకుంటాం. మాస్కో నగరానికి రేడియో ప్రసారాలు ఇచ్చే సమయంలో మీ ప్రభుత్వం మా నగరానికి ఇచ్చిన సహాయం గురించి మాకు తెలియజేయండి. మా ఆలోచనలు, మా మనసులు లెనిన్ కూడా, మా స్వాతంత్ర్య లక్ష్యానికి ఎంతో కృతజ్ఞులు. వారికి ఇదే నా కృతజ్ఞత."

(3వ సంపుటి 451 పేజీ)

లెనిను విదేశాంగ విధానపద్ధతులు

కార్మికవర్గ నాయకుడు లెనిన్ అధ్యక్షతన ఇస్క్రా విదేశాలలో దౌత్యవ్యవహారాలను నిర్వహించిన తుకు "పీపుల్స్ కమిషరేట్"ను ఏర్పాటుచేయడంలోనూ దాని పటిష్టపరచడం చేయడానికి, విప్లవ విజయాన్ని కాంక్షించే సమస్త యువ దౌత్యప్రతినిధులను తీర్చిదిద్దడానికి, ఎనలేని కృషి చేసాడు. ఇప్పుడు చైనా ప్రభుత్వంలో పుంజుకొంటున్న ఇద్దరు ప్రముఖులు, అప్పుడు ఎవరికీ తెలియకుండా విప్లవ సమయాన్ని బాధ్యతలు చేపట్టి, పెట్టి, దోపిడీ చేయబడిన వారికి తెలియకుండా (8వ సంపుటి 314 పే) 1924 నుండి తిరుగుతూ సోవియట్ చైనా దేశాల సంబంధాలు పునర్నిర్మాణం జరిగాయి.

చైనాలో అభ్యుదయ శక్తులు సోవియట్ ప్రభుత్వ వైఖరి, వర్గ దేశాల నిర్మాణంలో సోవియట్ దేశం యొక్క అనుభవాన్ని పరిశీలించాలి. చివరికి పక్ యుత్ సేన ఇలా వ్రాశాడు. "యీ లక్ష్యం పట్టుకుని చైనా యీ విధానం పట్టుకొనాలంతో తప్పక పుట్టింది. ఈ విషయాలు మరింత, ముఖ్యంగా విప్లవం గురించి యీ యోగ్యతతో మా ఎంతో చెప్పగలిగితే అంతా తెలుసుకోవాలనుకుంటాం. మాస్కో నగరానికి రేడియో ప్రసారాలు ఇచ్చే సమయంలో మీ ప్రభుత్వం మా నగరానికి ఇచ్చిన సహాయం గురించి మాకు తెలియజేయండి. మా ఆలోచనలు, మా మనసులు లెనిన్ కూడా, మా స్వాతంత్ర్య లక్ష్యానికి ఎంతో కృతజ్ఞులు. వారికి ఇదే నా కృతజ్ఞత."

(8వ సంపుటి 831 పేజీ)

లోపలూ, సోవియట్ రష్యా పోరాటాలు కలుసుకొని, సోవియట్ ప్రభుత్వం తరుపున పక్ యెక్ సేక్ ఒక లేఖను పంపాడు. ఆ ఉత్తరంలో ఇలా వ్రాశాడు. "ప్రపంచ కార్మిక వర్గం యొక్క ఉమ్మడి ప్రయోజనాలకు మహోన్నత పోరాటంలో మన మధ్య పన్నిహిత సంబంధం ఉన్నదని నేను నమ్ముతాను. మన పోరాటం ఒకటి కాదా? మన పోరాటం ఒకటి కాదా? మన పోరాటం ఒకటి కాదా?